

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 59/24

Люксембург, 22 март 2024 г.

Съдебната статистика за 2023 г.: потвърждава се структурният ръст на делата пред Съда

Частичното прехвърляне на преюдициална компетентност от Съда към Общия съд (чийто капацитет беше удвоен през последните години) ще позволи да се постигне по-добър баланс в натовареността на двете съдилища

Съд

- **Увеличаване на броя на преките производства** пред Съда (по жалби за отмяна и иски за установяване на неизпълнение на задължения, особено в областта на околната среда).
- Що се отнася до преюдициалните дела, през 2023 г. до Съда бяха отправени най-много въпроси в областта на пространството на свобода, сигурност и правосъдие (особено за **правото на убежище**).
- Географски произход на преюдициалните запитвания:
 - юрисдикциите на всички държави членки без изключение са отправяли запитвания до Съда през изминалата година, което свидетелства за жизнеността на „диалога между съдии“;
 - ръст на броя на запитванията от юрисдикции от **България, Полша и Румъния**.

Общ съд

- Достигнат беше **прагът от 20 000 образувани дела пред Общия съд от създаването му досега**¹.
- Ръст на образуваните дела може в частност да се констатира в областта на **интелектуалната собственост** и в областта на икономическата и валутната политика (особено **банковото право**).
- **Увеличаване на броя на приключените дела** и запазване на **продължителността на делата на задоволително равнище** (средно 18,2 месеца) благодарение на ефективно управление на делата и на последиците от удвояването на броя на съдиите.
- **Увеличаване на броя на делата, приключвани от разширени състави** от петима съдии (123 дела, или + 23 %).

За първи път в историята на институцията през 2023 г. броят на образуваните пред двете съдилища дела премина символичния праг от 2000. Това число обаче включва поредица от 404 дела, образувани през октомври 2023 г. пред Общия съд, които са по същество идентични². Ако не се вземат предвид тези дела, броят на образуваните дела остава на несъмнено доста високо равнище, но все пак близко до това от предходните години (1710 през 2022 г. и 1720 през 2021 г.).

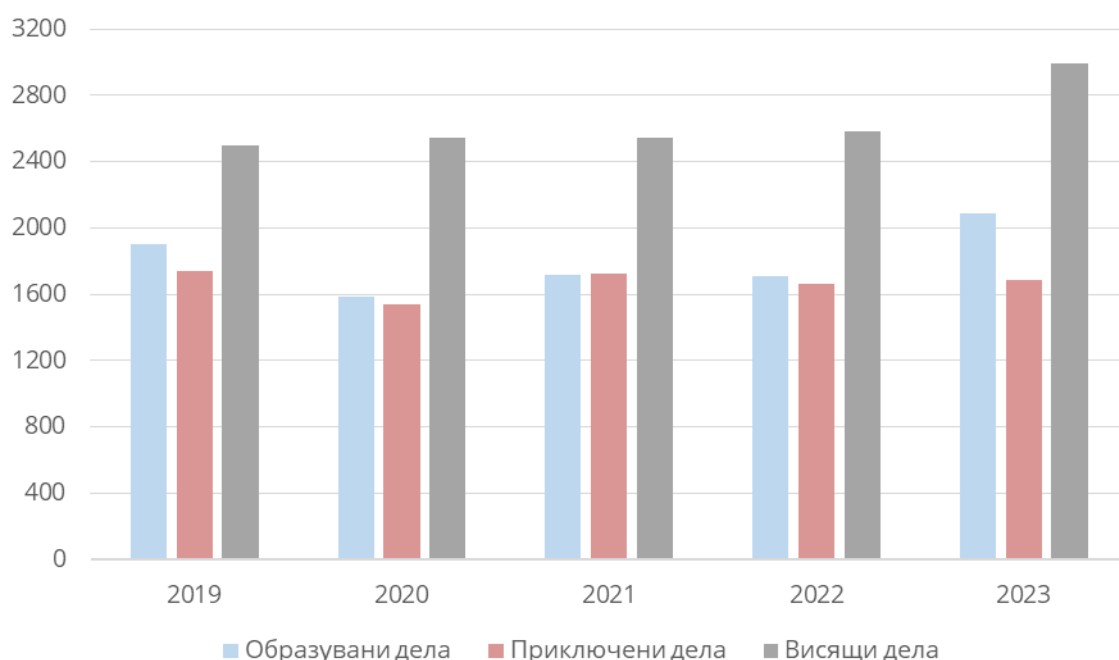
Тези числа съответно потвърждават установената през последното десетилетие тенденция на ръст в броя на образуваните дела. Увеличението се оказва структурно, особено за Съда.

Така между 2014 г. и 2018 г. в Съда са постъпвали средно 723 дела годишно, докато между 2019 г. и 2023 г. тази средна стойност е 833, което представлява средно увеличение с 15 % (110 дела годишно).

Що се отнася до броя на разгледаните дела, през 2023 г. Съдът и Общият съд успяват да приключат общо 1687 дела, малко повече от средното за последните години (1667 дела годишно за периода между 2019 г. и 2022 г.).

Броят на висящите дела остава стабилен спрямо предходните години (ако се изключат споменатите по-горе 404 идентични дела, образувани пред Общия съд).

Общо развитие на съдебната дейност на институцията 2019—2023

Общ преглед	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Образувани дела	1905	1584	1720	1710	2092
Приключени дела	1739	1540	1723	1666	1687
Висящи дела	2500	2544	2541	2585	2990

Съдът на Европейския съюз

Статистиката за изминалата година отново отразява **интензитета на дейността на Съда през последните години**. През 2023 г. до Съда са отнесени 821 дела, с няколко дела повече от 2022 г., а той е приключил 783 дела, което е общо взето същият брой, както през предходните три години. Средната продължителност на производството общо за всички видове дела се установява на 16,1 месеца, а броят на висящите дела към

31 декември 2023 г. е 1149.

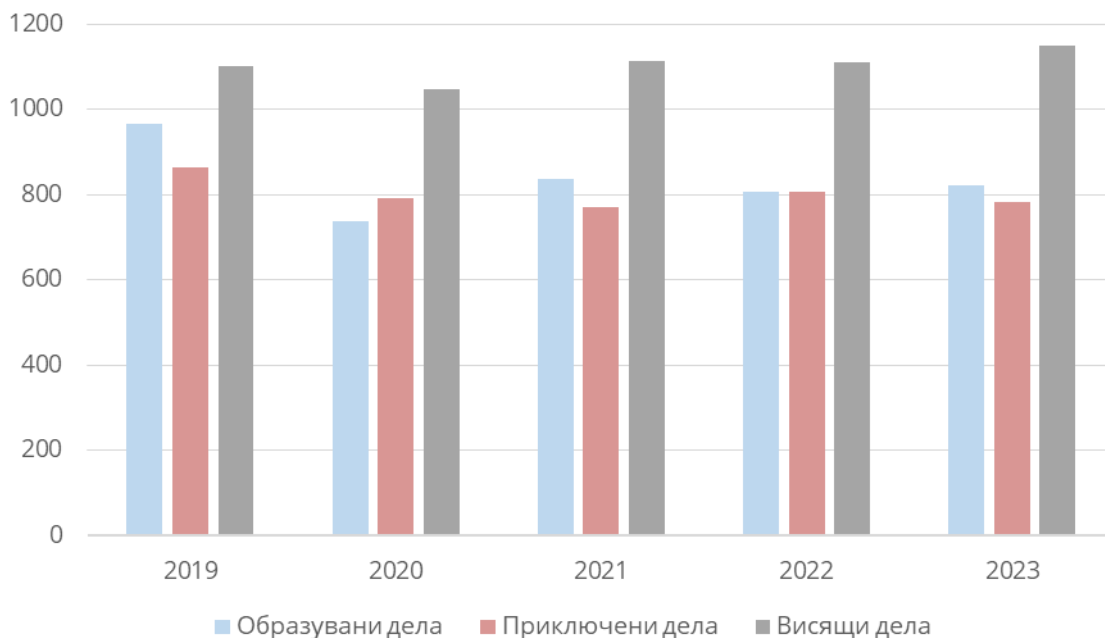
Разпределението на делата по вид също остава като цяло непроменено спрямо предходните години — преюдициалните запитвания и делата по жалби срещу актове на Общия съд остават над 90 % от всички дела пред Съда. **Може да се посочи една съществена промяна — увеличаването на преките производства.** Докато през 2021 г. броят им достигна рекордно ниско равнище от само 29 нови дела, през 2023 г. този брой вече е 60, тоест двойно повече. Този ръст се обяснява както с увеличаването на броя на жалбите за отмяна (8 подадени жалби през 2023 г. срещу само 2 през 2022 г.), като само една държава членка (Полша) миналата година подава седем жалби срещу актове на законодателя на Съюза (в областта на опазването на околната среда и енергийната ефективност), така и с увеличаването на броя на исковете за установяване на неизпълнение на задължения от държави членки: през 2023 г. Комисията решава да заведе няколко паралелни дела за установяване на нарушения срещу определени държави членки, най-вече в областта на **околната среда**.

Що се отнася до преюдициалните дела, през 2023 г. най-много от отправените до Съда въпроси са от областта на пространството на свобода, сигурност и правосъдие (82), като повечето се отнасят до тълкуването на правилата за правото на убежище и режима на международна закрила. Както и през 2022 г., много от преюдициалните въпроси се отнасят до данъчната област (53), защитата на потребителите (52) и транспорта (40).

Последните месеци от 2023 г. бяха белязани от преговорите по законодателното искане, което Съдът отправи през ноември 2022 г. до Европейския парламент и до Съвета с цел, от една страна, **да се прехвърли на Общия съд преюдициалната компетентност на Съда в шест специфични сфери (данъкът върху добавената стойност (ДДС), акцизите, Митническият кодекс, тарифното класиране на стоките в Комбинираната номенклатура, обезщетяването и оказването на помощ на пътниците при отказан достъп на борда или при закъснение или отмяна на транспортни услуги, както и системата за търговия с квоти за емисии на парникови газове)**, а от друга страна, да се разшири приложното поле на влезлия в сила през май 2019 г. механизъм за предварително допускане на обжалване на актовете на Общия съд.

Както подчертава г-н Кун Ленартс, председател на Съда на Европейския съюз, *„по този начин Съдът ще бъде в състояние да се съсредоточи в по-голяма степен върху основните си задачи на конституционна и върховна юрисдикция на Съюза. Както през последните години, отнесените до Съда спорове, независимо дали по реда на преюдициалното производство или по преки искове или жалби (по-конкретно, искове за установяване на неизпълнение на задължения), се открояват със силна чувствителност с теми, които редовно мобилизират големия състав, като опазването на ценността правова държава в контекста на национални съдебни реформи, политиката на убежище и имиграция, защитата на личните данни и прилагането на правилата за конкуренция в цифровата ера, борбата срещу дискриминацията или предизвикателствата в областта на околната среда, енергетиката и климата.“*

Деятелността на Съда: образувани, приключени, висещи дела (2019—2023)

Общ преглед	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Образувани дела	966	737	838	806	821
Приключени дела	865	792	772	808	783
Висящи дела	1102	1047	1113	1111	1149

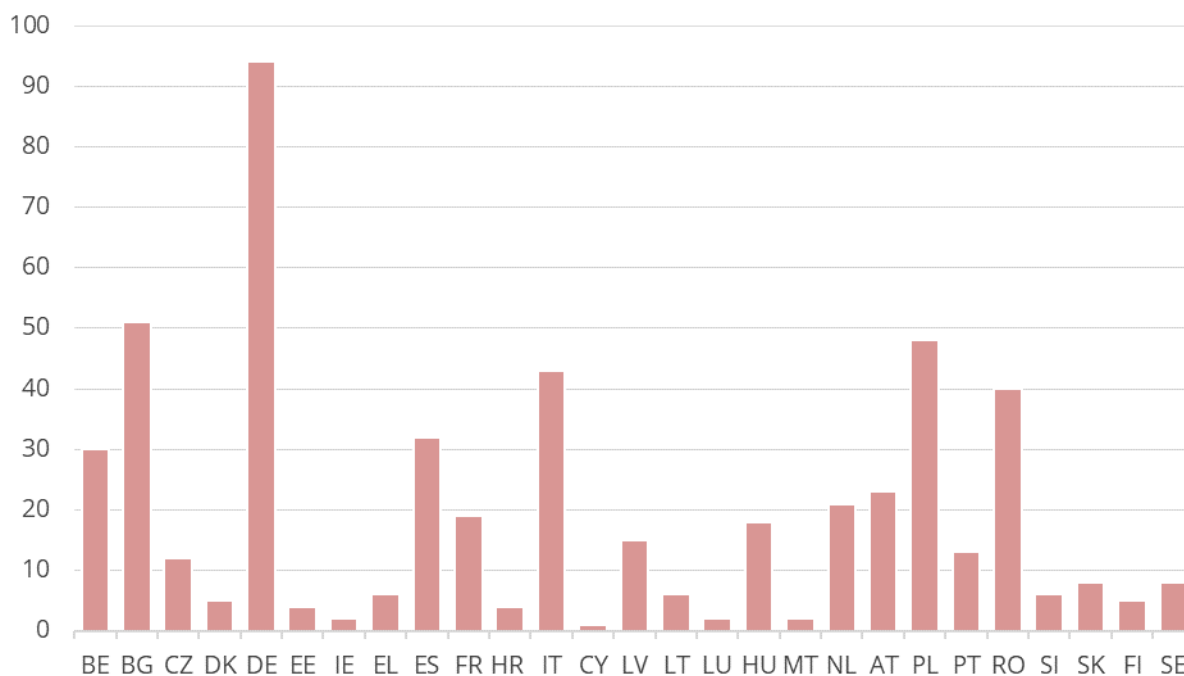
Що се отнася до географския произход на преюдициалните запитвания, постъпили в Съда през 2023 г., забелязва се, че юрисдикциите на **всички държави членки без изключение са отправяли запитвания до Съда** през изминалата година, което свидетелства за жизнеността на установения с Договорите „диалог между съдии“.

Може да се посочи, че през 2023 г. най-голям брой преюдициални запитвания в Съда постъпват от **германските (94), българските (51), полските (48), италианските (43), румънските (40), испанските (32) и белгийските (30)** съдилища.

За Полша броят на преюдициалните запитвания през 2023 г. е най-високият от присъединяването на тази държава към Европейския съюз преди 20 години, докато броят на запитванията от български юрисдикции през 2023 г. се доближава до рекордното число на запитванията от тях през 2021 г. (58 запитвания).

Подобна констатация може да се направи и за преюдициалните запитвания от Румъния. Всъщност през 2023 г. румънските юрисдикции изпращат до Съда цели 40 запитвания — много високо число, което също напомня за върховия им брой през 2019 г., когато са отправени 49 запитвания до Съда.

Дела по преюдициални запитвания, отправени до Съда от юрисдикциите на държавите членки (2023 г.)

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	Общо
30	51	12	5	94	4	2	6	32	19	4	43	1	15	6	2	18	2	21	23	48	13	40	6	8	5	8	518

Общият съд

През 2023 г. се реализираха напълно последиците от реформата в Общия съд, с която беше удвоен броят на съдиите (Регламент 2015/2422). Това ясно личи в съдебната статистика на този съд. Общият съд приключва 904 дела при 1271 образувани дела (или 868, ако не се вземат предвид споменатите по-горе 404 идентични дела, постъпили в края на годината). Освен това средната продължителност на делата се запазва на задоволително равнище: средно 18,2 месеца, което е показател за ефективно управление на делата.

Както подчертава г-н Марк ван дер Вауде, председател на Общия съд, „през цялата 2023 г. Общият съд продължи процеса на своята модернизация, по-специално за да подобри разглеждането на най-обемните и сложни дела. Тези дела, обикновено в областта на икономическото и финансовото право, заслужават проактивен подход, адаптиран що се отнася както до разпределянето на средствата, така и до планирането на работата. Този подход, към който ще бъдат асоциирани представителите на страните, ще позволи да се намали продължителността на производството и да се отговори по-целенасочено на очакванията на страните.“

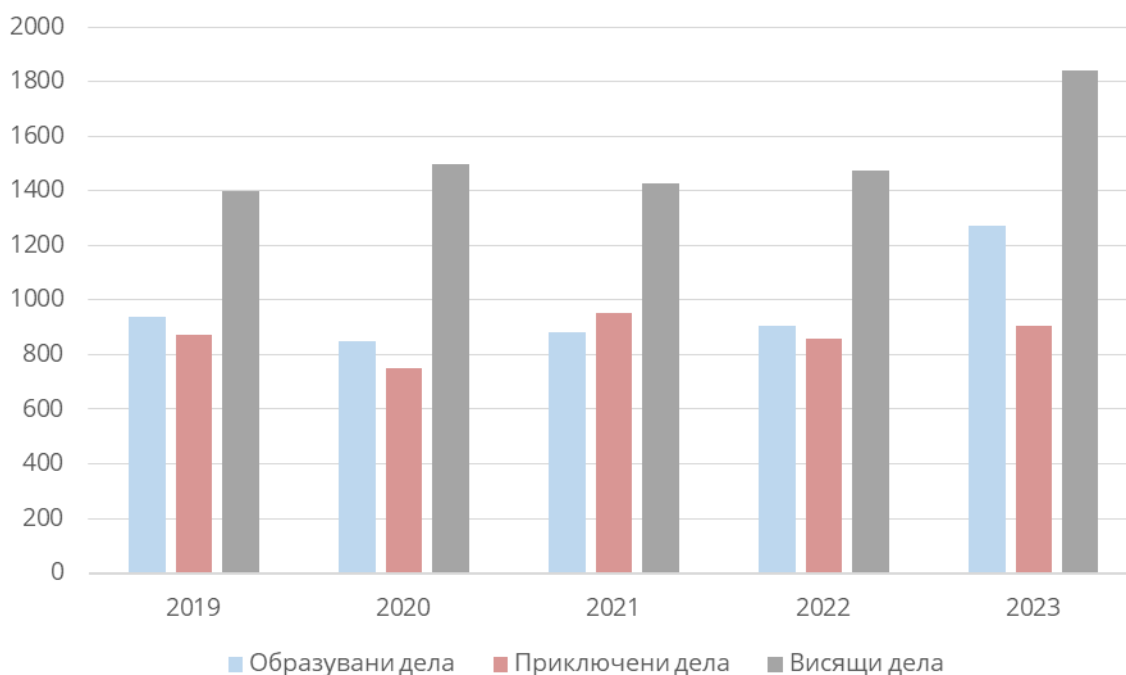
Колкото до областите, до които се отнасят делата пред Общия съд, увеличение се констатира в частност в областта на **интелектуалната собственост** (310 спрямо 270 през 2022 г.) и в областта на икономическата и валутната политика, която включва и **банковото право** (56 нови дела, образувани през 2023 г.). Освен това споровете в областта на **ограничителните мерки** продължават да занимават дейността на Общия съд, но в по-малка степен, отколкото през 2022 г.: 63 образувани дела през 2023 г. спрямо 103 през 2022 г. Новите дела в тази област в голямата си част (41 от 63 дела) се отнасят до редицата ограничителни мерки, приети от

Европейския съюз през 2022 г. по отношение на физически лица и организации във връзка с конфликта между Русия и Украйна. Забелязва се също така, че през 2023 г. се появяват нов тип дела, свързани с регулаторната уредба на цифровите пазари и услуги³.

Освен това се потвърждава тенденцията към увеличаване на броя на делата, приключвани от разширени, петчленни състави: техният брой е 123 (+ 23 % спрямо 2022 г.), което представлява близо 14 % от всички приключени дела. Следва също да се отбележи, че едно дело (T-65/18 RENV, Венесуела/Съвет — за ограничителните мерки с оглед на положението във Венесуела), е приключено от Общия съд в голям състав (15 съдии).

Също така с оглед на бъдещото частично прехвърляне на преюдициална компетентност в някои специфични сфери и с оглед на разширяването на механизма на предварителното допускане на обжалване Общият съд работи през цялата 2023 г. по необходимите промени в организацията си и по бъдещите си процесуални правила.

Дейността на Общия съд: образувани, приключени, висящи дела (2019—2023)

Общ преглед	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Образувани дела	939	847	882	904	1271
Приключени дела	874	748	951	858	904
Висящи дела	1398	1497	1428	1474	1841

Неофициален документ за медиите, който не обвързва Съда

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293.

Поддържайте връзка!

¹ Със завеждането на дело T-1148/23, PAN Europe/Комисия, на 8 декември 2023 г.

² Тези дела (T-620/23—T-1023/23) се отнасят до изменението на режима на допълнителното доброволно пенсионно осигуряване на европейските депутати.

³ Пред Общия съд вече са постъпили четири жалби от трима жалбоподатели против решения, взети в процедурата за определяне на контролиращите достъпа предприятия: дела [T-1077/23](#), Bytedance/Комисия (вж. също прессъобщение № [28/24](#)), T-1078/23, Meta/Комисия, и T-1079/23 и T-1080/23, Apple/Комисия.